

26.92x23.92	31	עמוד 8	המגזין	14.11.2010	24903658-7
55430					

בריאות

// אבי יופה hamagazin@maariv.co.il

בראש שקט

"אנשים שואלים דברים כמו אם חירשים נוהגים במכוניות, או איך הם יכולים לדבר אם הם אילמים. קשה יותר לחירשים למצוא עבודה כי הם נדחים על ידי מעסיקים" • דורון לוי, יו"ר אח"א, הוא אחד מ-8,000 אנשים חירשים החיים בישראל ומנסים להתמודד עם דעות קדומות ובו בזמן להיפתח לעולם מסביב

08

נעשה ונשמע

כ־650 אלף לקויי שמיעה בארץ מנסים להתמודד עם מציאות קשה ובעיקר עם סטריאוטיפים מצד החברה

על פי הערכות ארגוני החירשים, בישראל חיים כיום כ־650 אלף בני אדם עם דרגה מסוימת של לקות שמיעה, כ־8,000 מתוכם חירשים. אחת מהן היא ניסרין דקה מיפו. ניסיון לראיין את דקה מבהיר את הקושי שבו מתמודדים לקויי השמיעה במערכת היחסים עם העולם השומע. הפעם לא ניתן היה לשוחח, ורק באמצעות הדואר האלקטרוני אפשר היה לפתוח צוהר לעולמה של דקה ולנסות להבין איך חיים החירשים בעולם של השומעים.

דקה, 32, יכולה לתקשר בשפת הסימנים ומצליחה גם לקרוא שפתיים. יש ברשותה טלפון נייד, אבל היא משתמשת בו רק בשביל התכתבויות בהודעות טקסט. למרות הקשיים, היא גאה שהצליחה למצוא עבודה מסודרת. לדבריה, "יש בה כוחות רבים לעודד נשים אחרות ככפרים ערביים לצאת מהמסגרת

ניסרין דקה

ולחזיקה שגם הן יכולות". "קהילת החירשים סגורה", היא אומרת. "הבנות די מקופחות ולא מאפשרים להן לצאת ללמוד ולהתפתח. בעצם, החירשים מתחתנים בינם לבין עצמם. לגברים קיימת האפשרות להתחתן עם אישה שומעת, אבל לנשים הערביות החירשות קשה מאוד למצוא בן זוג. אי אפשר להסתיר את החירשות, אבל ישנן כמובן כאלה שמתביישים בזה והיו רוצה לשמוע".

דקה אינה החירשת היחידה במשפחה, וייתכן שזו הסיבה שבני ביתה קיבלו בהשלמה את המצב שלה. "יש לי משפחה מקסימה והם הגיבו בסדר גמור כשהבינו שאני חירשת", היא מוסיפה. "הוריי הם קרובי משפחה ויש עוד חירשים במשפחה. אבל המציאות בחוץ לא נגישה מספיק לחירשים. יש הרבה מאוד מקומות שלא נוהגים בחירשים

בסבלנות ובסובלנות, על אף שכיום ישנה יותר פתיחות לעומת שנים עברו. חסרה לי המודעות לחירשים, שלא נמצאת בהרבה מקומות. יש לי חלום, שבכל מקום ציבורי יהיה אדם שיוכל לתקשר עם החירשים בשפת הסימנים".

דקה עובדת כסייעת בבית ספר לילדים חירשים, ובשנים האחרונות היא גם מדריכה במועדוני חירשים בכפר קאסם ובקלנסווה. "עברתי במקומות רבים במגזר הערבי ומאוד כאב לי שמשפחות של חירשים, ובעיקר נשים חירשות, לא מעודדות אותן לצאת ללמוד, להתפתח ולהתקדם. החלום שלי הוא שהחירשות הערביות יוכיחו לכולם שלמרות החירשות יש בהן עוד הרבה דברים טובים ומיוחדים חוץ מהאוזניים".

"אני מודה למשפחתי שתמכה בי תמיד, וממשיכה לתמוך ולהאמין

בי. אני מודה גם לחברות היהודיות החירשות שלי, שמעודדות ועוזרות לי בכל מיני קשיים. לא קל להיות חירשת ערבייה, אבל זה מה שיש, ועם זה צריך להתמודד ולהסתכל קדימה בגאווה. אני מאמינה שבישראל צריך להביא למודעות רבה ככל האפשר לחירשים".

בעיה נוספת נוצרת כשבכל זאת צריך לתקשר עם אנשים אחרים דרך דיבור. "החירשים נעזרים רבות בשירותי תרגום, שמלווים אותם לכל מקום שהם צריכים", היא אומרת. "משרד הרווחה מקציב לכל חירש 40 שעות שנתיות בלבד של תרגום, ולכן אנחנו צריכים לחשוב טוב מאוד לפני שאנחנו מזמינים מתורגמן".

עד כמה קשה למצוא זוגיות במצב הזה?

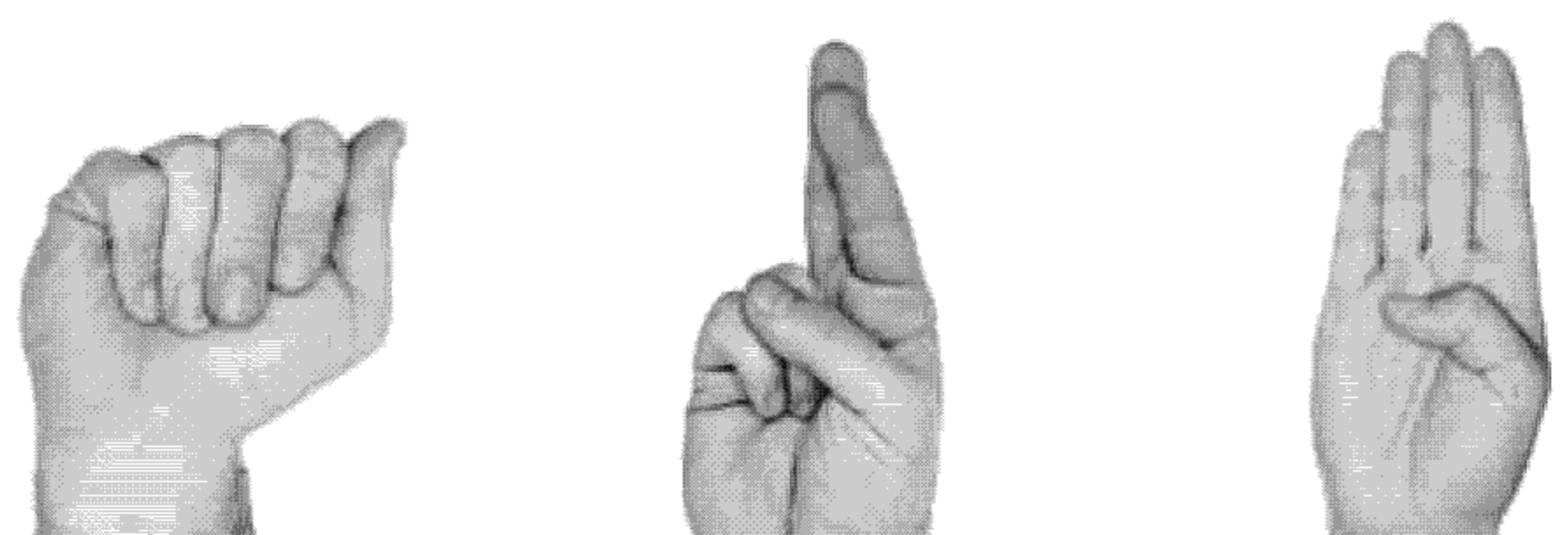
"החירשות באמת מקשה עליי למצוא בן זוג, אבל זה נובע גם מהסיבה שאני ערבייה מודרנית.

עם זאת, אני אופטימית וחושבת חיובי בנושא הזה. בחברה הערבית לא נותנים כבוד ולא מתייחסים בסובלנות לחירשים, אבל עדיין לא מדובר ביחס שמגיע לנידוי".

החירשות חיובית

דורון לוי, יו"ר אח"א (אגודת החירשים בישראל), מסכים שגם עתה מלוות את החירשים דעות קדומות. "אף על פי שישנה יותר מודעות, יש בכל זאת תגובות שמצביעות על סטריאוטיפים לא נכונים על חירשים", מסביר לוי. "אנשים שואלים דברים כמו אם חירשים נוהגים במכוניות, או איך הם יכולים לדבר אם הם אילמים. חירשים מזוהים כטיפשים, וככדי השמיעה כחכמים יותר בגלל יכולות הדיבור, שמזוהות עם אינטליגנציה. קשה יותר לחירשים למצוא עבודה

ניסרין דקה: "חסרה לי המודעות לחירשים, שלא נמצאת בהרבה מקומות. יש לי חלום, שבכל מקום ציבורי יהיה אדם שיוכל לתקשר עם החירשים בשפת הסימנים"

26.38x29.58	32	8 עמוד	המגזין	14.11.2010	24903659-8
55430					

16.11: יום ההתרמה הארצי

למען 650 אלף לקויי השמיעה

← ביום שלישי הקרוב יתקיים יום ההתרמה הארצי לארגוני החירשים ולניצי"ן. מטרתו היא שדרוג בנק מכשירי השמיעה, כדי להקל על חייהם של 650 אלף חירשים, לקויי שמיעה ובני משפחתם בישראל. המכשירים כוללים מכשירי הגברה לתלמידים, אוזניות, טלפונים ייחודיים ועוד. בין הארגונים המתנדבים למענם של החירשים ולקויי השמיעה בארץ נמצאים אח"א (אגודת החירשים בישראל), מיח"א (מחנכי ילדים חירשים), שמע (ארגון הורים לילדים חירשים וכבדי שמיעה) והמכון לקידום החירש. לתרומה של עשרה שקלים שלחו את הכפרה 10 למספר 3388.

ספר רגיל, בכיתה עם אקוסטיקה ומערכת שמאפשרת להן לשמוע טוב את המורה. יש להן חברים והן מצליחות בלימודים".

מהי מטרתה של אח"א? "אגודת החירשים בישראל נלחמת לקדם את הנגישות לחירשים במדינה, אבל עדיין ישנן בעיות כמו חוסר תרגום במצבי חירום בבתי החולים, ומוקדי החירום של המשטרה ומכבי האש כלל אינם נגישים לחירשים. לעומת זאת מד"א נגיש. מוסדות אחרים שאינם נגישים הם התחבורה הציבורית או רכבת ישראל. גם חירשים שמגיעים עם מתורגמנים למוסדות ציבוריים, כמו הביטוח הלאומי וקופות החולים למשל, נאלצים להמתין בתור. לא ניתנת להם עדיפות, וכך החירש נאלץ לבזבז שעות תרגום על המתורגמנית שממתנה איתו".

אומר לוי. "אודיולוגית היא מה שהאודיולוגרמה (תרשים מצב השמיעה) מראה שאתה מסוגל לשמוע. חברתית – יכול להיות שאני חירש, אבל אני תופס את עצמי ככבד שמיעה, או להפך. ישנו גם המדרד התפקודי – ייתכן שאדם חירש לגמרי יתפקד היטב בסביבה שומעת וגם יתבטא היטב. יכול להיות שאדם שהוא כבד שמיעה יתפקד כחירש". לדברי לוי, "במצבי קושי, למשל באסיפות הורים, מזמינים מתורגמנית. קשה לנו מאוד להתחבר לדברים כמו ימי גיבוש כיתתיים בגלל בעיית התקשורת. הבנות שלנו נולדו חירשות והשתילו להן שתלי שבלול. הן עברו שיקום בדיבור ובשמיעה בצורה אינטנסיבית ומתפקדות מהבחינות האלו כמעט כמו שומעים. לכן הן לומדות בבית

כי הם נדחים על ידי מעסיקים. לדעת החירשים, חירשות היא מונח חיובי ולא שלילי, אך זה אינו ברור לשומעים. במגזר הדתי והערבי היחס לחירש הוא יותר סטיגמטי". לוי, 44, הוא חירש מלידה. הוריו היו חירשים וגם אחיו. גם אשתו ומשפחתה חירשים. לזוג שתי בנות חירשות. "סבתא וסבא שלי מצד אבא היו בני דורים וזו הסיבה היחידה שאפשר למצוא לחירשות", הוא מסביר. לדברי לוי, חירשות מוגדרת כמצב של ירידה חמורה בהיבטים הרפואיים של השמיעה, לעומת כבודות שמיעה שהיא ירידה בינונית. לקות שמיעה הוא מונח כללי, שמצייין ירידה כלשהי בשמיעה שמפריעה לתפקוד התקין בעיני האוכלוסייה השומעת. "ההגדרה של חירשות וכבודות שמיעה מורכבת משלושה מדדים: אודיולוגית, חברתית ותפקודית",

